

خطبه اول

بسم الله الرحمن الرحيم نحمده على ما كان و نستعينه من امرنا على ما يكون و نؤمن به و نتوكل عليه و نستغفره و نستهديه و نعوذ به من شرور أنفسنا و سيئات أعمالنا و نصلّي و نسلمّ على سيدنا و نبينا ابي القاسم المصطفى محمّد و على آله الاطيبين الاطهرين و لا سيّما بقية الله في الارضين.

توصیه به تقوا

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ»^۱ عِبَادَ اللَّهِ أُوصِيكُمْ وَ نَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ مَلَازِمَةِ أَمْرِهِ وَ مَجَانِبَةِ نَهْيِهِ وَ تَجَهُّزُوا رَحِمَكُمُ اللَّهُ فَقَدْ نُودِيَ فِيكُمْ بِالرَّحِيلِ^۲ وَ تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى^۳

همه شما نمازگزاران گرامی، برادران و خواهران ارجمند و خودم را به تقوا، پارسایی، محاسبه و مراقبه نفس، دوری از گناهان و آلودگی‌ها در همه شئون و ساحت‌های زندگی سفارش و دعوت می‌کنم. امیدواریم خداوند به همه ما توفیق بهره‌برداری از فرصت‌های عمر برای کسب تقوا و صعود در مدارج تقوا عنایت و کرامت بفرماید.

یادآوری مباحث پیشین

بحث ما در مورد رعایت حقوق مالی دیگران در زندگی اجتماعی و اقتصادی بود. عرض کردیم یکی از پر پرونده‌ترین مسائل در دستگاه قضایی و یکی از اختلافات وسیع و یکی از مسائل مهم اجتماعی و از آسیب‌های بزرگ اجتماعی تعدی به حقوق دیگران و اموال آنان است. این غصب و دزدی در شکل‌های ظاهری و آشکار و دزدی‌های پنهان و تصرف در اموال دیگران یکی از آسیب‌های اجتماعی است که ما به‌طور نسبتاً زیادی با آن مواجه هستیم.

^۱ - سوره آل عمران، آیه ۱۰۲

^۲ - سید رضی، نهج البلاغه (صبحی صالح)، خطبه ۲۰۴، ص ۳۲۱

^۳ - سوره بقره، آیه ۱۹۷.

اسلام بر حقوق الناس تأکید زیادی دارد و از جمله نسبت به اموال دیگران تأکید بسیار زیادی کرده است. ما در خطبه‌های قبل از آیات و روایات نمونه‌های متعددی ذکر کردیم و دیدیم که اسلام چه تأکیدات بلیغ و جدی دارد که در جامعه اسلامی باید مسلمانان حقوق مالی دیگران را رعایت کنند و اموال دیگران را محترم بشمارند و همان‌طور که جان انسان‌های دیگر و ابروی آن‌ها دارای حرمت و اهمیت است مال دیگران هم دارای اهمیت است و انسان برای تصرف در اموال دیگران باید بسیار دقیق و حساب‌شده اقدام کند.

الف) راه‌های جواز تصرف در اموال دیگران

آیات و روایاتی را در مباحث گذشته ملاحظه کردید. رسیدیم به اینجا که تصرف در اموال دیگران باید یکی از این چهار مسیر را طی کند. اینکه کسی از راه مشروع دارای اموال و املاکی شد این اموال وی دارای احترام است و تصرف در آن‌ها خط قرمز الهی است. کسی نمی‌تواند به آن تعدی کند.

شما تعدی به اموال دیگران را یک‌بار در قالب دزدی بینید که کسی رسماً دزدی می‌کند و گاهی است که دزدی‌های پنهان و مخفی داریم که در اموال دیگران تصرف می‌کند و از آن‌ها بهره می‌برد و دزدی به آن معنای مصطلح به شمار نمی‌رود و از نوع دزدی که حد بر آن جاری شود نیست، اما واقعاً غصب و تصرف در اموال دیگران است. به‌عنوان نمونه کسی صدق و مهریه همسرش را ندهد، در زمین کشاورزی همسایه خودش ولو به اندازه چند سانتی‌متر تعدی و تصرف کند، در حساب مالی و بانکی کسی ولو کم تصرف کند، وقتی که باید برای اداره بگذارد یا کاری که برای کارخانه باید انجام دهد کمتر انجام دهد در همه این‌ها نوعی و به شکلی در حال آوردن اموال دیگران در پرونده خودش است و همه این‌ها گناه است هرچند آن را دزدی لحاظ نکنند.

همان‌طور که قبلاً عرض کردم تصرف در اموال دیگران چهار راه اصلی و مهم دارد:

۱. اذن و اجازه و اباحه تصرف

کسی خودش اجازه دهد که در اموال، ماشین، ماشین، امتیاز و ملک او تصرفی کرده استفاده کنید. «لَا يَحِلُّ مَالُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا عَنْ طَيْبِ نَفْسِهِ»^۴ حلال نیست در مال کسی تصرف کند مگر اینکه اجازه و رضایت دهد.

^۴ - قطب الدین راوندی، فقه القرآن، ج ۲، ص ۳۳

۲. توافق

در یک عقد و معامله‌ای وارد شود. بیمان و عقد مالی منعقد کند در قالب خرید و فروش و اجاره و امثال این‌ها. در نظام فقهی و حقوقی ده‌ها عقد وجود دارد که با آن توافق انسان می‌تواند در مال دیگری تصرف کند.

۳. بر اساس حکم شرعی

یک حکم شرعی و قانون اولی باشد. ارث و چیزهایی از این قبیل که خداوند اجازه داده است که مالی به دیگری واگذار شود. در ارث نه اذن می‌خواهد و نه معامله‌ای وجود دارد بلکه یک قانون الهی است که مالی از مورث به وارثان منتقل می‌شود.

۴. بر اساس قوانین حکومتی

قانون ولایی و حکومتی باشد که در مال کسی تصرف کنند. اگر شخصی احتکار کرده باشد آن را مصادره می‌کنند، خیانتی کرده از او می‌گیرند حالا یا مال او نیست و برمی‌گردانند و گاهی است که مال طرف است اما قانون حکومتی و ولایی می‌گوید باید مصادره شود و برگردد.

این چهار راه مهم است. هر تصرفی در اموال دیگران تعدی، غصب و حرام به شمار می‌آید مگر این که در قالب یکی از این چهار روش قرار بگیرد. در غیر این صورت هر تصرفی که انجام پذیرد مواجه با انواع عقوبت‌هایی می‌شود که اشاره خواهم کرد. اگر فرهنگ ما بر آن باشد که در کارخانه و اداره و محیط اجتماعی همه ما مال مشروع دیگران را محترم بشماریم بساط بخش زیادی از پرونده‌های قضایی جمع می‌شود و جامعه از یک امنیت اقتصادی برخوردار می‌شود. ما اگر امنیت اقتصادی بخواهیم یک پایه آن این است که اموال اشخاص حقیقی و حقوقی محترم شمرده شود و بیان شد که راه امکان تصرف در اموال دیگران فقط از طریق یکی از آن چهار وجود دارد.

ب) انواع اموال دیگران

نکته دیگری که قبلاً اشاره شد و الآن هم تأکید می‌کنیم اموال دیگران دو نوع است:

۱- اموال شخصی

مال اشخاص معینی است و مال، حساب بانکی، منزل، سهام و امثال ذلک را دارد؛

۲- بیت‌المال

گاهی هم اموال عمومی و بیت‌المال است. در این دومی گناه و معصیت آن قطعاً بیشتر است. کسانی که در اموال عمومی و بیت‌المال تصرف کنند و به غیر وجه صحیح و شرعی از آن‌ها استفاده کنند مواجه با عذاب‌های بسیار سنگین‌تری خواهند شد، چون این اموال عمومی مال یک نفر نیست بلکه مال عموم جامعه و نظام اسلامی است و تصرف در آن معاقبه و مواخذه سنگین‌تری دارد. همه این‌ها را در قوانین داریم اما مهم این است که فرهنگمان باید طوری باشد که این قوانین شرعی را توجه کنیم. این یک بحث مهمی بود که بارها عرض کردیم.

ج) بیش از یک سوم ابواب فقهی در رابطه با حقوق مالی

این جمله را هم یادآوری کنم که در خطبه قبل عرض کردم که حداقل یک سوم ابواب فقهی ما در مورد اموال است یعنی مسئله مال و تنظیم روابط اقتصادی و مالی در جامعه آن قدر اهمیت دارد که بیش از یک سوم ابواب و کتاب‌های فقهی ما پیرامون مسائل مالی است. عرض کردم بیش از ۲۰ کتاب و ابواب اصلی فقه ما پیرامون و در ارتباط با مسائل اموال دیگران است. این قدر اهمیت دارد یعنی غیر از آن همه آیات و روایات و اخلاقیات، بیش از یک سوم فقه ما مستقیم با مسائل مالی و رعایت قوانین مالی ارتباط مستقیم دارد. بقیه فقه همه در مسائل مالی در ارتباط است که اهمیت مسئله را نشان می‌دهد.

آثار غضب و تصرف عدوانی در اموال دیگران

حال اگر خدای نکرده اگر کسی قدمی برداشت که تصرف نامشروع در اموال دیگران کند چه در خانه و چه اداره و کارخانه و محیط‌های عمومی. به یک شکلی بخواهد تصرف در اموال دیگران کند. در این جا چند مسئله مهم در فقه است. به تعبیر فقهی در اینجا چند حکم داریم.

۱- حرام مؤکد بودن تصرف غاصبانه

اولین حکم قاطع فقهی این بود که تصرف چه در اموال اشخاص حقیقی و چه اموال اشخاص عمومی و حقوقی حرمت دارد و حرمت آن مؤکد است مگر اینکه در چارچوب آن چهار قانون دربیاید.

۲- ضامن بودن کسی که تصرف کرده

اگر کسی خدای ناکرده مبتلا به غصب و تعدی به اموال مردم و جامعه و بیت‌المال شد بی‌شک و مؤکداً موظف است که از نظر شرعی توبه کند و توبه او به این است که آن مال را با همه ملاحظات فقهی برگرداند و البته از خدا طلب عفو کند. لذا توبه حقیقی او به این است که آن مال را برگرداند. اگر هم همه آن اموال تلف شده باشد او ضامن است و باید تاوان آن را بپردازد که جزئیاتش در فقه آمده است.

پس اولاً حکم قاطع و محکم اسلام این است که اقدام به تصرف در اموال دیگران یک گناه کبیره است. بعد می‌فرماید اگر این گناه را مرتکب شدید باید بلافاصله حق را به صاحب حق برگردانید و ماندنش آن به آن و هر لحظه که شما ادامه می‌دهید بر گناه شما افزوده می‌شود. این‌طور نیست که بگوییم اگر مالی را دزدید و غصب کرد تنها یک گناه کرده است بلکه آن به آن که ادامه می‌دهد در حال گناه کردن است و باید فوراً برگرداند. یک گناه انجام نداده است بلکه ادامه غصب و تصرف در حقوق دیگران هم گناه روی گناه است و هر آن مأمور است که این مال را برگرداند و از این دین خارج شود و اگر آن مال را از بین برده باشد قطعاً ضامن است و باید بجای آن مثل یا قیمتش را بدهد.

۳- در پی داشتن مجازات دنیوی و اخروی

نکته دیگر هم این است که اگر کسی تصرف در اموال دیگران کرد مجازاتی دارد که بخشی از آن مجازات اخروی است که از لحظه مرگ آغاز می‌شود و تا قیامت و جهنم می‌رود. «وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ»^۵ به‌عنوان یک گناه کبیره که انواع آثار سوء را از لحظه احتضار به بعد به دنبال می‌آورد.

در دنیا هم با یک شرایطی اگر سرقت شد حد دارد که قطع ید است و قانون محکم اسلام است و در متن قرآن هم حد سرقت آمده است. در یک سطوحی هم تعزیراتی دارد که احکام ولایی است و در قوانین جزایی و احکام قضایی ما هم وارد شده است که تعزیرات قطع دست نیست اما چیزهای دیگری برای مجازات تعیین شده است.

^۵ - سوره بقره، آیه ۱۸۸

۴- مبتلا به آثار وضعی آن در زندگی

علاوه بر این دو نوع مجازات، آثار وضعی هم در زندگی انسان‌ها دارد. برکت از زندگی غاصب و متعدی در اموال دیگران رخت برمی‌بندد. اعمال او مقبول نخواهد شد که روایاتش هم خوانده شد. از شرایط نماز و خیلی از عبادات این است که لباس و مکانش غصبی نباشد و اگر غصب در زندگی اش آمد یا اشکال اولیه شرعی دارد یا لااقل مقبول نیست.

۵- نابودگر انسجام اجتماعی

غصب اثر مخرب در روابط اجتماعی دارد. جامعه‌ای که در آن تعدی و دزدی به حقوق و اموال دیگران باشد این جامعه منسجم نخواهد بود.

بنابراین تعدی به حقوق دیگران اولاً مجازات اخروی دارد؛ ثانیاً در همین دنیا حد و تعزیر دارد؛ ثالثاً مانع از قبولی سایر اعمال انسان می‌شود؛ رابعه آثار منفی در کل زندگی ما می‌آورد و خامساً انسجام روابط اجتماعی را از بین می‌برد.

این پنج نوع آثار سوء و ویرانگری است که غصب به بار می‌آورد.

کوچک و بزرگ هم ندارد. همه ما باید دقت کنیم تا در این چاه ویل و تعدی به حقوق دیگران قرار نگیریم که به پنج نوع اثر ویرانگر آن مبتلا نشویم.

خدایا به همه ما توفیق عنایت بفرما تا قوانین تو را رعایت کنیم تا زندگی خودمان را در همه شئون و مسائل مالی با مقررات تو هماهنگ کنیم.

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكُوثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ^۶

^۶ - سوره کوثر

خطبه دوم

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين بارئ الخلائق أجمعين ثم الصلاة والسلام على سيدنا و نبيّنا و حبيبنا: أبي القاسم المصطفى محمّد و على مولانا عليّ بن ابيطالب و على الصديقة الطاهرة فاطمة الزهراء و على الحسن و الحسين سيدي شباب أهل الجنة و على أئمة المسلمين على بن الحسين و محمّد بن علي و جعفر بن محمّد و موسى بن جعفر و على بن موسى و محمّد بن علي و على بن محمّد و الحسن بن علي و الخلف القائم المنتظر حججك على عبادك و أمنائك في بلادك ساسة العباد و اركان البلاد و ابواب الايمان و أمناء الرحمن و سلالة النبيين و صفوة المرسلين و عترة خيرة رب العالمين صلواتك عليهم اجمعين.

توصيه به تقوا

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ»^۷ عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَ نَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ مَلَازِمَةِ أَمْرِهِ وَ مَجَانِبَةِ نَهْيِهِ وَ تَجَهُّزُوا رَحِمَكُمُ اللَّهُ فَقَدْ نُودِيَ فِيكُمْ بِالرَّحِيلِ^۸ وَ تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى^۹

بار دیگر همه شما برادران و خواهران گرامی، نمازگزاران عزیز و خودم را به پارسایی، پرهیزگاری و رعایت تقوای الهی در همه شئون و احوال زندگی توصیه، دعوت و سفارش می‌کنم. در ادامه توصیه امیرالمؤمنین (ع) در خطبه متقین و توصیف‌های مولایمان از انسان‌های پارسا و پرهیزگار این جمله را می‌بینیم که: «إِنْ اسْتَصَعَبَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فِيمَا تَكْرَهُ لَمْ يُعْطِهَا سُؤْلَهَا فِيمَا تُحِبُّ»^{۱۰} انسان همواره باید با هواهای نفس و نغمه‌های سرکش شیطانی در درون خود مبارزه کند. در درون وجود و نفس ما شعله‌های شهوت و غضب و آتش‌های شیطانی همیشه سرکشی می‌کند. انسان با تقوا

^۷ - سوره توبه، آیه ۱۱۹

^۸ - سید رضی، نهج البلاغه (صبحی صالح)، خطبه ۲۰۴، ص ۳۲۱

^۹ - سوره مائده، آیه ۳۵.

^{۱۰} - سید رضی، نهج البلاغه (صبحی صالح)، خطبه ۱۹۳، ص ۳۰۵

کسی است که دائم در حال محاسبه و مراقبه درون است. این محاسبه و مراقبه درونی اگر لحظه‌ای قطع شود سپاه شیطان به انسان هجوم خواهد آورد و ما را به گناه و معصیت و خواهد داشت. فلذا وقتی که انسان وارد تکالیف و انجام وظایف خود می‌شود در بسیاری از موارد نفس شیطانی مقاومت می‌کند. در مقابل آن انجام وظیفه و تکلیف فردی، اجتماعی و خانوادگی غالباً ضمن اینکه فطرت ما را همراهی می‌کند با یک عنصر مهم شیطانی در ذهن و درونمان مواجه هستیم. یک عاملی در درون نمی‌گذارد که ما به سمت خیرات حرکت کنیم. فلذا وقتی انسان می‌خواهد یک اقدام خیری انجام دهد که برخلاف نفس اوست نفس شیطانی مقاومت می‌کند و مانع حرکت او به سمت خیرات می‌شود. امام می‌فرماید در محاسبات دقیق باشد همیشه یک عامل مزاحم در درون ما و شما جلوی انجام کارهای نیک را می‌گیرد. شما وقتی با این عامل مواجه می‌شوید مواظب باش تا تو هم مقاومت کنی. در واقع اینجا یک کشمکش و جنگ و کارزاری میان تو به عنوان کسی که دارای فطرت الهی است با خود تو به عنوان کسی که شیطان در درون او تصرف می‌کند برقرار است. تو وقتی می‌خواهی به سمت خیرات بروی او مقاومت می‌کند تو هم اینجا مقاومتی داشته باش که وقتی او می‌خواهد تو را به شر و جهنم و آلودگی دعوت کند تو هم مقاومت کن. امیرالمؤمنین هم با این بیان می‌خواهد بیان بفرماید که شما هم خود را مقاوم‌ساز. نغمه‌های شیطانی و قوه شهوانی و غضبیه به ما می‌گوید که به حقوق دیگران تعدی کن و این مرزهای شیطانی را طی کن. امام می‌فرماید که تو هم تلاشت به این باشد که در برابر این وساوس مقاومت کنی. عنصر مقاومت فلز وجود ما را عیار سنگین و نشکنی می‌کند. وجود آدم باید یک فلز نشکن و بالایی باشد که به سادگی تسلیم این موج شیطان و صداها‌ی نفسانی نشود. خدایا به ما توفیق مقاومت در برابر شیاطین درون و برون عنایت بفرما.

مناسبت‌ها

موضوعات و مناسبت‌هایی را فهرست‌وار عرض می‌کنم:

۱- زن نمونه تجسم یافته در وجود فاطمه زهرا (س)

میلاد حضرت زهرا (سلام الله علیها) را تبریک و تهنیت عرض می‌کنم. روز زن و مادر را گرامی می‌داریم و به همه شما و به‌ویژه زنان، مادران و دختران عزیز و پیروان راه حضرت زهرا (سلام الله علیها) تبریک عرض می‌کنم و امیدواریم که الگوی فاطمه و خدیجه و زینب (سلام الله علیهن) در زندگی اجتماعی و خانوادگی ما مورد توجه قرار گیرد. ما الگوهایی از این دست در تاریخمان داریم که همه سعادت زنان و مردان عالم را تأمین می‌کند. جهان امروز هم به خاطر این که از این الگوی متعالی زن و خانواده فاصله گرفته است در موج‌های ویرانگر خانواده قرار گرفته است. نقش والای زن در علم، اخلاق، خانواده و جامعه در این الگوی متعالی فاطمه زهرا (سلام الله علیها) مجسم و مجسد است. راه حل مشکلات جهان امروز از جمله در مسئله خانواده بازگشت به این الگو است. این جمله که رهبری معظم بارها تأکید می‌کنند بسیار جمله حکیمانه‌ای است. ما در مسئله خانواده و زن هرگز نباید منفعل باشیم و مرعوب این سبک زندگی غلط و الگوهای شهوانی و شیطانی غرب باشیم. ما به عکس باید طلبکار دنیای امروز و تمدن انحرافی غرب امروز باشیم که الگوهایی در زندگی بشر آورد و موجب آن شد که زن از آن مقام معنوی و معرفتی سقوط کند و زن به‌عنوان یک شیء و کالای جنسی در بازار عرضه شود. این مصیبت بزرگ برای زن مسلمان و هر زن پاک در عالم است که زن ابزار تبلیغات شهوانی شود و ابزار خواسته‌های شیطانی شود و به بهانه آزادی، آزادی‌های معنوی و ارزش‌های بزرگ درونی او را ضایع کردند. این راهی که غرب رفت قطعاً راه غلطی است که نتیجه آن فروپاشی خانواده و حاکمیت ارزش‌های شهوانی بر فضای زندگی دختران و جوانان در غرب شده است. ما الگوهای بزرگی داریم که باید آن‌ها را حیا کنیم.

البته راه‌های غلط و متحجرانه‌ای هم در جهان اسلام داشتیم که آن‌ها هم غلط است. زن یک عنصر شریف و متعالی است و یک پایه مهم در اداره جامعه است که باید به او بها داد و به نیازهای او پاسخ گفت اما نه به این قیمت که حجاب و عفاف و ارزش‌های متعالی اسلامی را از او بگیریم. این خطر بزرگی است که هم بانوان خود باید پیشگام احقاق حقوق مشروع خود باشند و هم مدافع ارزش‌های متعالی باشند که اگر این ارزش‌ها کنار رود آن‌ها و جامعه را در منجلاب سقوط می‌کنند. این الگویی است که ما باید از فاطمه زهرا (سلام الله علیها) بگیریم.

البته اینجا باید گفته شود که نظام جمهوری اسلامی در جهان اسلام پیشگام احیای مقام زن شد. زنان در انقلاب و دفاع مقدس و در عرصه‌های گوناگون علمی و معنوی پیش رفتند و آن همه افتخار آفریدند. امروز هم همه دروازه‌های علمی و معرفتی در انقلاب اسلامی به روی زن گشوده است اما باید بر ارزش‌های عفاف و حجاب و اصالت خانواده تأکید کرد و آن‌ها نباید از میان برداشته شود. البته دختران ما هم برای سلامت و تحصیل و ورزششان نیازهایی دارند که نظام اسلامی و جامعه باید به آن توجه کنند و در این زمینه هنوز هم برخی از کاستی‌هایی است که باید جبران شود که امیدواریم در برنامه‌ریزی‌ها به آن‌ها توجه شود.

۲- تسلیت به مناسبت ارتحال آیت الله مؤمن (ره)

همین جا تسلیت عرض می‌کنم ارتحال فقیه عالی مقام حضرت آیت الله مؤمن که از ارکان فقهی و علمی حوزه قم بودند و از جایگاه بلندی در طول سال‌های انقلاب و قبل از انقلاب در عرصه‌های انقلاب و نظام داشتند که برای ایشان هم طلب علو درجات داریم و تقدیم می‌کنیم برای همه درگذشتگان و تازه درگذشتگان و درگذشتگان از این جمع و شهدا و این عالم عالی مقام صلواتی بر محمد و آل محمد.

۳- قدردانی از حضور انقلابی مردم در راهپیمایی ۲۲ بهمن

در نکته سوم طبعاً وظیفه ما است که حضور پرشکوه ملت در چهلمین سالگرد انقلاب اسلامی و راهپیمایی عظیم ۲۲ بهمن را بستاییم. هم باید خدا را شاکر باشیم و هم این هوش، حکمت، آگاهی و بصیرت بی‌نظیر این ملت را باید ستود. ملت ما در صدها شهر و هزاران روستا درحالی که باران می‌بارید، درحالی که تحریم است، درحالی که گرانی است و درحالی که ما با سختی‌های گوناگون مواجه هستیم راه انقلاب اسلامی را تشخیص داد. ملت ما و میلیون‌ها انسان فداکار و هوشمند و آگاه دانستند که همه قدرتهای عالم آمده‌اند تا شکوه این ملت را بشکنند. ملت این فهم خود را به صحنه آورد و در ۲۲ بهمن این حماسه بزرگ را آفرید. ما در استان یزد، در شهرها و روستاهای آن شاهد حضور چشمگیرتر و افزایش حضور بودیم. در شهر میبد هم به فضل الهی گرچه من امسال توفیق نداشتم در

محضرتان درک فیض کنم اما به فضل الهی ما شاهد افزایش جمعیت به لحاظ کمی از ده تا ۲۰ درصد در سراسر کشور بودیم و از لحاظ کیفیت نسل نو و جوان و نوجوان حضور باشکوهی داشتند که این همه جای تقدیر است.

البته وظیفه مسئولان و همه ما در قدردانی و گره‌گشایی از مشکلات ملت را سنگین‌تر کرده است که امیدواریم به حل این مشکلات توجه بیشتری شود. من به‌طور ویژه از برپایی نمایشگاه‌ها و نشان دادن خدمات چهل ساله نظام اسلامی توسط نهادها، ارگان‌ها و ادارات تشکر می‌کنم و برای همه عزیزان آرزوی توفیق روزافزون دارم.

چند نکته‌ای نیز در این زمینه عرض کنم:

۱-۳. نیاز شدید به اقدامات جهادی مسئولان در حل مشکلات

انتظاری که از مسئولان می‌رود علیرغم همه مشکلاتی که دنیا برای ما ایجاد کرده است ما باید همانند گذشته بر عنصر ملی و داخلی تأکید کنیم. امروز مسئله گرانی نیازمند تدبیرهای جدی‌تر و کنترل و مراقبت بیشتر است و در حد موجود کافی نیست. باید مسئولان محترم کمر همت را ببندند و وارد یک کار مجاهدتی و مقاومتی شوند و به شکل جهادی هم کالاهای ضروری را در دسترس مردم قرار دهند و هم با گرانی‌هایی که در جریان بازار اتفاق افتاده است مبارزه کنند و تنظیم بازار و دسترسی مردم و محرومان و قشرهای متوسط به پایین را به کالاهای ضروری را در اولویت کاری خود قرار دهند. این وظیفه قاطع و منجز مسئولان در سطوح یک شهر و استان و کشور است. امیدواریم مسئولان ما با یک حرکت جهادی و بیش از این اقداماتی که تاکنون بوده اقدام کنند و همه مردم انتظار دارند که مسئولان جدی‌تر در این زمینه اقدام کنند. مردم هم کمک کنند تا از این بحران‌های به وجود آمده عبور کنیم. دنیا دید عظمت ایران را در چهلمین سالگرد انقلاب اسلامی و آفرین گفت به این آگاهی و شعور و شور و مقاومت. این را باید حفظ کرد و از همین توان برای حل همه مشکلات باید استفاده کرد.

۲-۳. لزوم نگاه مسئولان و دولتمردان به نیروهای داخلی و پرهیز از وادادگی

نکته دیگری که مسئولان باید به آن توجه کنند و رهبری معظم هم مجدداً بر آن انگشت نهادند این است که ما نباید مشکلات را به برجام و امریکا و مذاکرات گره بزنیم. تجربه گران‌بهای امروز در دست ما است. این تجربه را نباید مسئولان و دستگاه‌های مسئول کم بشمارند چرا که آن تجربه بزرگ انقلاب اسلامی است. تجربه انقلاب اسلامی می‌گوید پیشرفت دست خود شما است تمام موفقیت‌ها با تأکید بر نیروی داخلی رقم می‌خورد و همین‌طور با قدرت‌ها و دولت‌هایی که می‌شود روی آن‌ها حساب کرد. این انتظاری است که از دولت و مسئولان می‌رود.

اولاً تکلیف آمریکایی‌ها که مشخص است که در بیش از نیم قرن در جریان‌های مختلف در ایران و جهان چقدر بدعهدی کرده‌اند. این‌ها دولت‌های عهدشکن و بسیار نا پایبند به عهد‌ها و پیمان‌های خودشان هستند. معلوم است که نمی‌شود به این‌ها اعتماد کرد.

اذناب و پیروان این‌ها هم در اروپا وضع چندان بهتری هم ندارند. اروپایی‌ها چند ماه است که همین جور حرف‌هایی می‌زنند و یاوه می‌بافند، کم و زیاد می‌گویند گاهی همراه هستند و گاهی رودررو قرار می‌گیرند فلذا نمی‌شود به این‌ها اعتماد کرد. بند ناف تمام سیستم سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ما حتماً از این مذاکرات و این دادوستدهای چینی قطع شود. (تکبیر)

ما نباید روی این‌ها حساب کنیم. این را هم بدانید که کاری از این‌ها بر نمی‌آید. رهبری معظم در بیانیه گام دوم به خوبی تصویر فرمودند که امروز وضع ما در عالم با بیست سی سال قبل خیلی فرق می‌کند. جبهه استکبار تمام قوای خود را در کنفرانس ورشو جمع کردند تا خط و نشانی برای ایران بکشند اما به فضل خدا به هیچ نتیجه‌ای نرسیدند. حالا این شاهزاده خائن و جانی رفته در پاکستان تا جریانی درست کند و حوادثی مانند حادثه سیستان برای ما ایجاد کند این‌ها هم به جایی نخواهند رسید. ما باید محکم بایستیم و قاطع باشیم دل به این مذاکرات این شکلی نبندیم. این‌ها قدرت‌های پوشالی هستند و به فضل خدا تمام این قدرت‌های پوشالی در برابر اراده و بیست و دوم بهمن شما همه آن‌ها فرو خواهند ریخت.

۳-۳. لزوم نگاه مسئولان به کشورهای مورد اعتماد و پرهیز از غرب‌زدگی

مسئولان ما باید نگاهشان را در تعاملات سیاسی و اقتصادی از غرب به شرق و کشورهای قابل گفتگو در همسایگی و جهان شرق برگردانند. این راهبردی است که باید طی شود. اقداماتی شروع شده اما کم است باید جدی‌تر جلو رفت.

۴- مخاطبان رهبری در بیانیه گام دوم

در بیانیه گام دوم همه ما مسئولیم مسئولان، مردم و به‌ویژه جوانان.

من در خصوص اولین محور این بیانیه چند نکته عرض می‌کنم. انشاء الله در خطبه‌های دیگر نکات بیشتری تقدیم خواهد شد.

بعد از همه تحلیل‌های جامع و جذابی که رهبری معظم در چهل‌مین سالگرد انقلاب در بیانیه دوم ارائه فرمودند هفت توصیه دارند که نکات بسیار کلیدی و مهم است. اولین آن‌ها تحقیق و پژوهش است.

جوانان، دانشگاهیان، دستگاه‌های علمی و فرهنگی ما باید تحقیق و پژوهش را راهبرد نخست خود قرار دهند.

اولین مخاطب: دانشگاهیان

اولین مخاطب محور پژوهش و تحقیق دانشگاه‌ها هستند. دانشگاه‌ها افتخارات بزرگ علمی آفریدند و هنوز بیش از این‌ها می‌توانند افتخارآفرین باشند. ما می‌توانیم هم به مرزهای دانش‌های غربی برسیم و هم باید از آن مرزهای دانش عبور کنیم. این کار دانشگاه‌های ما است.

دومین مخاطب: حوزویان

مخاطب دیگر آن حوزه‌های علمیه هستند که در قلمرو مسئولیت علمی خودشان باید تلاش‌های بیش از این انجام دهیم. در این زمینه کاستی داریم و باید قدم‌های بزرگ‌تری برداریم.

مخاطب سوم: آموزش و پرورش

مخاطب سوم آموزش و پرورش است که باید روح تحقیق و پژوهش را در دانش آموزان شکوفا کند و آن‌ها را آماده خدمت‌های بزرگ علمی در همه قلمروها کند.

مخاطب چهارم: بخش خصوصی و صنعت

مخاطب چهارم بخش خصوصی و صنعت است. ما در استان یزد دانشگاه‌های مهم داریم، مراکز علمی مهم داریم و صنعت مهمی نیز داریم. صنایع ما باید درصدی از درآمد خود را برای تحقیق و پژوهش هزینه کند. تا این کار نشود چرخه صنعت ما به سمت خودکفایی حرکت نخواهد کرد. صنایع ما باید به دانشگاه‌ها سفارش بدهد و از آن‌ها مطالبه کند. باید زنجیره صنایع‌مان درون‌زا، خودکفا و مولد شود و قابلیت صادرات به همه عالم را پیدا کند. پایه همه این‌ها علم و تحقیق و پژوهش است.

مخاطب پنجم: ادارات و نهادها

بخش پنجم هم ادارات و نهادها هستند. اگر همه اداره‌ها و نهادها بخواهند کارشان را علمی انجام دهند باید به پژوهش و تحقیق برگردند.

این پنج گروه هستند که باید به سمت تحقیق و پژوهش حرکت کنند و در همه این‌ها همان‌طور که بارها در این بیانیه تأکید شده است شما نسل جوان عزیزی هستید که باید دست مسئولان را بگیرید و به حرکت وادار کنید و کارهای بزرگ را طراحی کنید تا انشالله انجام پذیرد.

دعا

نسئلك اللهم و ندعوك باسمك العظيم الاعظم الاعز الاجل الاكرم يا الله و... يا ارحم الرحمين، اللهم ارزقنا توفيق الطاعة و بعد المعصية و صدق النية و عرفان الحرمة، اللهم انصر الاسلام و اهله و اخذل الكفر و اهله، خدایا دل‌های ما را به انوار قرآن و عبادت و دعا روشن بفرما، ما را به رسیدگی به مستمندان و همراهی با محرومان و عبادت و دعا و نیایش و زنده داشتن یاد خدا و رونق بخشیدن به مساجد توفیق روزافزون عنایت بفرما، اعمال ما را قبول بفرما، توبه، انابه و عبادات ما را مورد لطف و کرمات خود قرار بده، گناهان ما را ببخش، ما را از شر وسوس داخلی و بیرونی محافظت بفرما، آسیب‌ها را از جامعه ما دور بدار، نسل جوان ما را به اوج عزت، ایمان و افتخار برسان، همه مخاطرات را از کشور و امت اسلام دور بدار، شر دشمنان اسلام به‌ویژه اسرائیل غاصب را از سر همه مرتفع بفرما، شر تکفیری‌ها، داعشی‌ها و تروریست‌ها را به خودشان بازگردان، ما را از همه خطرات مصون بدار، باران رحمت و برکاتت را بر ما نازل بفرما، مشکلات اقتصادی کشور را مرتفع بفرما، مسئولان ما را به انجام وظایف، خدمات صادقانه و الهی‌شان آشنا و موفق بدار، مریضان ما، مریضان مدنظر و جانبازان را شفا کرامت بفرما، مسلمانان مظلوم بحرین، یمن، عراق، سوریه، میانمار و دیگر مسلمانان مظلوم در اقصا نقاط جهان را نجات کرامت بفرما، اموات و درگذشتگان ما، درگذشتگان از این جمع و تازه درگذشتگان را غریق بهار رحمت بفرما، ارواح تابناک شهیدان، شهیدان اسلام و انقلاب اسلامی، شهیدان دفاع مقدس، شهیدان مدافع حرم و مقاومت و بین‌الملل اسلامی شهدای این جمع و امام شهدا را با اولیای خودت محشور بفرما. ما را از گناهان همه ایام سال مصون بدار، توبه و انابه و عبادت ما را قبول بفرما، این عید را برای عمه امت اسلامی مبارک و میمون بفرما، سلام ما را به امامان و مولایمان حضرت ولیعصر (عج) ابلاغ بفرما.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ اللّٰهُ الصَّمَدُ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ وَلَمْ یَكُنْ لَهُ کُفُوًا اَحَدٌ^{۱۱}

^{۱۱} - سوره اخلاص